

Fagskolen Rogaland studieplan Psykisk helsearbeid og rusarbeid

60 Studiepoeng nivå NKR 5.1,
nettbasert

<i>Godkjent av:</i>	Styret i Fagskolen Rogaland
<i>Godkjent:</i>	2006-06-23
<i>Revidert</i>	2026-01-22

Innholdsfortegnelse

UTDANNINGENS NAVN	2
FORMÅL MED UTDANNINGEN	2
NÆRMERE OM BAKGRUNNEN FOR UTDANNINGEN.....	2
OPPTAKSKRAV	2
OMFANG OG ARBEIDSMENGDE	3
ORGANISERING AV UTDANNINGEN	3
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER	4
LÆRINGSUTBYTTE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET	4
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER OG FAGLIG INNHold	5
<i>Emne 1- Etikk, samhandling og kommunikasjon</i>	5
<i>Emne 2 - Helsefremmende og forebyggende arbeid</i>	6
<i>Emne 3 - Fagspesifikk kunnskap om brukergruppene</i>	8
<i>Emne 4 - Behandlingstiltak, oppfølging og koordinering</i>	9
<i>Emne 5 - Praksis</i>	11
<i>Emne 6 - Hovedprosjekt</i>	13
INDRE SAMMENHENG I UTDANNINGEN	15
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	15
ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER	16
VURDERINGSUTTRYKK	18

Utdanningens navn

Utdanningens navn er Psykisk helsearbeid og rusarbeid.

Formål med utdanningen

Utdanning på fagskolenivå i psykisk helsearbeid og rusarbeid skal utdanne reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetisk forståelse tar initiativ til, organiserer og setter i gang tiltak i samarbeid med pasienter, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre yrkesgrupper innenfor helse- og sosialsektoren. Læringsutbyttet i utdanningen blir delt inn i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Læringsutbyttet er styrende for det faglige innholdet og arbeidsformene i hvert emne.

Nærmere om bakgrunnen for utdanningen

Utdanningene har som overordnet mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere, med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med andre tjenesteytere og brukere.

Helse- og sosialsektoren har planlagt og gjennomført flere store reformer de siste årene. Dette har blant annet medført at kommunenes helse- og velferdstjenester har fått ansvar for tunge og ressurskrevende brukergrupper.

Hovedintensjonen for fagskoleutdanningene er å sikre et ensartet faglig nivå, og gjøre de enkelte fagskoleutdanningene innen hvert fagområde likeverdige i hele landet. De er dermed nasjonale styringsmidler for sosial- og helsemyndighetene.

Fremtidens utdanningstilbud må ut fra det ovennevnte gjenspeile samfunnets utvikling. Kvalifisert personell er i så måte den viktigste ressursen i helse- og sosialsektoren.

Opptakskrav

Opptakskrav er bestått videregående opplæring fra helse- og oppvekstutdanninger som helsefagarbeider, hjelpepleier, ambulansarbeider, portør, omsorgsarbeider eller barne- og ungdomsarbeider.

Opptak basert på realkompetansevurdering er også mulig. Realkompetanse er all kompetanse en person har tilegnet seg gjennom formell, ikke-formell og uformell læring. Dette kan være kunnskaper og ferdigheter tilegnet gjennom utdanning, lønn eller ulønnet arbeid, organisasjonserfaring, fritidsaktiviteter, eller på annen måte (jf. § 1-4 i opptaksforskrift for Fagskolen Rogaland). Ordningen er nærmere beskrevet i opptaksforskriften kapittel 2.

For å ha praksis i helseforetakene vil enkelte virksomheter stille krav om autorisasjon som helsepersonell.

Omfang og arbeidsmengde

Omfang av utdanningen er 60 studiepoeng og forventet arbeidsmengde for utdanningen som helhet og for hvert emne fordeler seg slik:

Emne	Navn	Studiepoeng (2)	Studieinnsats (timer)	Herav: underv. & veil. (t)	Selvstudium litteratur/gruppe (t)
Emne 1	Etikk, samhandling og kommunikasjon	10	250	128	122
Emne 2	Helsefremmende og forebyggende arbeid	8	200	102	98
Emne 3	Fagspesifikk kunnskap om brukergruppene	12	300	153	147
Emne 4	Behandlingstiltak, oppfølging og koordinering	15	375	191	184
Emne 5	Praksis (1)	12	375	191	184
Emne 6	Hovedprosjekt	3			
	<i>Totalt:</i>	<i>60</i>	<i>1500</i>	<i>765</i>	<i>735</i>

(1) Praksis gjennomføres i 100 % stilling (10 uker)

(2) Ett studiepoeng tilsvarer 25 t. studiebelastning

Organisering av utdanningen

Emnene tas fortrinnsvis i kronologisk rekkefølge jf. *Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland § 2 -2 – Krav til studieprogresjon.*

Praksis er et eget emne som går parallelt med øvrige emner. Dette gir stor fleksibilitet for studenter som er i arbeid og ønsker å ta studiet over to år. Utdanningen er fullført når alle emner er bestått og avsluttet med et hovedprosjekt.

Praksis er definert som et eget emne for å synliggjøre læringsutbyttet spesielt knyttet til ferdighetsmålene. En egen prosedyre er definert i praksisprogrammet «Fagskolen Rogaland Praksisprogram».

Den enkelte student utarbeider egne læringsmål som godkjennes av studentkoordinator, for å optimalisere læringsutbyttet i praksis.

Læringsutbyttebeskrivelser

Læringsutbytte for utdanningen som helhet

Etter fullført og bestått utdanning har kandidaten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om helse- og sosialsektoren, helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene, behandling, oppfølging og koordinering innenfor fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid
• har innsikt i gjeldende lover, forskrifter og handlingsplaner innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, herunder bestemmelser om, lov om spesialisthelsetjenesten, lov om pasient og brukerrettigheter, lov om helse- og sosialtjenester i kommunene og lov om helsepersonell og arbeidsmiljøloven
• har kunnskap om organisering av helsetjenesten, og organisering av psykisk helsearbeid og rusarbeid, både i 1. og 2. linje tjenesten innenfor helse- og sosial
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid
• forstår betydning av tidlig intervensjon i forhold til rusarbeid og psykiske lidelser i et samfunns - og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene, behandling, oppfølging og koordinering innenfor fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid, både teoretisk og praktisk
• kan anvende ulike metoder og teknikker som brukes innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, og kommunisere om dette i fagfeltets terminologi
• kan finne relevant og oppdatert kunnskap i fagkilder for å finne løsninger på problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan kartlegge og identifisere faglige problemstillinger innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid og foreslå tiltak overfor identifiserte problemer
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for psykisk helsearbeid og rusarbeid, og identifiserer etiske utfordringer, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk
• har en etisk forståelse i utøvelsen av psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan utføre arbeid som en del av et team
• kan samarbeide med både egne og andre faggrupper som inngår i psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan inngå i tverrfaglige team innen psykisk helsearbeid og rusarbeid og samhandle med disse
• kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å bidra til innovasjonsarbeid som er relevante for psykisk helsearbeid og rusarbeid

Læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold

Emne 1- Etikk, samhandling og kommunikasjon

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om helse- og sosialfagene i samfunnet: etikk, kommunikasjon og samhandling, sosiologi og psykologi, stats- og kommunalpolitikk
• har innsikt i lovverk for helse- og sosialfagene, som lov om helse og omsorgstjenester i kommunen, lov om spesialisthelsetjenesten, lov om helsepersonell og lov om pasient og brukerrettigheter
• har kunnskap om organisering av helsetjenestene på kommunalt og statlig nivå innenfor helse- og sosialfeltet og forståelse for behovet for sammenhengende og helhetlig tilbud
• har kunnskap om samfunnet og velferdsstatens utvikling, helse- og sosialpolitiske prioriteringer, og har ut fra dette forståelse for egen arbeidsplass
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anvende kunnskap om helse- og sosialfagene i samfunnet: etikk, kommunikasjon og samhandling, sosiologi og psykologi, stats- og kommunalpolitikk, både praktisk og teoretisk
• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til fellesfagene innenfor helse- og sosialfagene
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for helse- og sosialtjenestenes etiske dilemma, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk.
• kan identifisere etiske utfordringer og dilemmaer, reflektere over egen praksis og begrunne sine vurderinger faglig, etisk og juridisk

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer i starten av utdanningen. Vurdering er bestått/ikke bestått. Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen. Det vil være 3 arbeidskrav i emnet.

Eksamen gjennomføres som langsvareksamen (hjemmeeksamen) som er en skriftlig eksamen med fastsatt tid for utlevering og innlevering. Problemstilling og tema er gitt av Fagskolen. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Emne 2 - Helsefremmende og forebyggende arbeid

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid, helsefremmende og forebyggede arbeid, kommunikasjonsprosessen, relasjonskompetanse samt etiske og juridiske utfordringer
• har innsikt i lov om psykisk helsevern, lov om kommunale helse- og sosialtjenester samt lov om spesialisthelsetjeneste
• har innsikt og kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid i et historisk- og samfunnsperspektiv, samt organiseringen på kommunalt og statlig nivå
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid
• forstår betydningen av helsefremmende og forebyggende arbeid i forhold til psykisk helsearbeid og rusarbeid
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• anvender kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid, helsefremmende og forebyggede arbeid, kommunikasjonsprosessen, relasjonskompetansen, etiske og juridiske utfordringer, både teoretisk og praktisk
• kan finne relevant og oppdatert kunnskap i fagkilder for å finne løsninger på problemstillinger innen helsefremmende og forebyggende arbeid
• kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger i forhold til helsefremmende og forebyggende arbeid, og kan foreslå tiltak overfor problemstillingen
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for helse- og sosialtjenestenes etiske dilemma, reflekterer over egen praksis og kan begrunne sine vurderinger faglig, etisk og juridisk
• har en etisk forståelse i utøvelsen av helsefremmende- og forebyggende arbeid
• kan utføre arbeid som en del av et team
• kan samarbeide med både egne og andre faggrupper som inngår i helsefremmende- og forebyggende arbeid
• kan inngå i tverrfaglige team innen arbeidet med helsefremmende og forebyggende arbeid, og samhandle med disse
• kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å bidra til innovasjonsarbeid som er relevante for helsefremmende og forebyggende arbeid

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer i starten av utdanningen. Vurdering er bestått/ikke bestått. Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen. Det vil være 3 arbeidskrav i emnet.

Eksamen gjennomføres som langsvareksamen (hjemmeeksamen) som er en skriftlig eksamen med fastsatt tid for utlevering og innlevering. Problemstilling og tema er gitt av Fagskolen. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Emne 3 - Fagspesifikk kunnskap om brukergruppene

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om utvikling- og adferdsforstyrrelser, rus og psykiske lidelser, barn og ungdom, forebygging, tidlig intervensjon og alderspsykiatri
• har kjennskap til ISD-10 diagnosesystem og kartleggingsverktøy
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om brukergruppene
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om psykiske lidelser og ruslidelser, barn og ungdom, forebygging, tidlig intervensjon og alderspsykiatri, både teoretisk og praktisk
• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en problemstilling innenfor fagspesifikk kunnskap om brukergruppene innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger i forhold til fagspesifikk kunnskap om brukergruppene innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for helse- og sosialtjenestenes etiske dilemma, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer i starten av utdanningen. Vurdering er bestått/ikke bestått.

Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen. Det vil være 4 arbeidskrav i emnet.

Eksamen gjennomføres som muntlig eksamen der studentene blir eksaminert av to sensorer. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Emne 4 - Behandlingstiltak, oppfølging og koordinering

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om kommunikasjon, relasjonskompetanse og brukermedvirkning, behandling, oppfølging og arbeidsverktøy, samt samhandling og koordinering av tjenestetilbudene
• har innsikt i aktuelle retningslinjer innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid som for eksempel; LAR-retningslinjen, behandling og oppfølging av psykiske lidelser, rusreformen, pakkeforløp og samhandlingsreformen
• har kunnskap om organisering og oppfølging av personer med psykiske- og rus lidelser på statlig og kommunalt nivå
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap ved å bruke oppdaterte lover, forskrifter og regler
• forstår psykisk helsearbeid og rusarbeids betydning i et større samfunns - og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anvende metoder og teknikker som brukes innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, og kommunisere om dette i fagfeltets terminologi
• kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en problemstilling innenfor behandlingstiltak, oppfølging og koordinering innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger i forhold til ulike behandlingstiltak, oppfølging og koordinering innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• deltar i endringsprosesser på en positiv og utviklende måte
• har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan utføre arbeid som en del av et team og samarbeider med både egne og andre faggrupper som inngår i psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan inngå i tverrfaglige team som trenger psykisk helsearbeid og rusarbeiders kompetanse og samhandle med disse
• kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å utvikle metoder og tjenester som er relevante for psykisk helsearbeid og rusarbeid
• er bevisst på egen og andres kompetanse, og kan drøfte og formidle kunnskap innenfor fagfeltet
• kan delta i faggrupper for å kvalitetssikre og videreutvikle praksis og forståelse på egen arbeidsplass

Vurdering og arbeidskrav

Arbeidskrav defineres av faglærer i starten av utdanningen. Vurdering er bestått/ikke bestått. Arbeidskrav må være bestått for å avlegge eksamen. Det vil være 4 arbeidskrav i emnet.

Eksamen gjennomføres som langsvareksamen (hjemmeeksamen) som er en skriftlig eksamen med fastsatt tid for utlevering og innlevering. Problemstilling og tema er gitt av Fagskolen. Eksamen kan bli gitt individuelt eller i gruppe. Det gis gradert karakter A-F der A er best, og F er ikke bestått.

Emne 5 - Praksis

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om helse- og sosialsektoren, helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene, behandling, oppfølging og koordinering innenfor fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid
• har innsikt i gjeldende lover, forskrifter og handlingsplaner innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, herunder bestemmelser om, lov om spesialisthelsetjenesten, lov om pasient og brukerrettigheter, lov om helse- og sosialtjenester i kommunene og lov om helsepersonell og arbeidsmiljøloven
• har kunnskap om organisering av helsetjenesten, og organisering av psykisk helsearbeid og rusarbeid, både i 1. og 2. linje tjenesten innenfor helse- og sosial
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid
• forstår betydning av tidlig intervensjon i forhold til rusarbeid og psykiske lidelser i et samfunns - og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene, behandling, oppfølging og koordinering innenfor fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid, både teoretisk og praktisk
• kan anvende ulike metoder og teknikker som brukes innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, og kommunisere om dette i fagfeltets terminologi
• kan finne relevant og oppdatert kunnskap i fagkilder for å finne løsninger på problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan kartlegge og identifisere faglige problemstillinger innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid og foreslå tiltak overfor identifiserte problemer
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for psykisk helsearbeid og rusarbeid, og identifiserer etiske utfordringer, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk
• har en etisk forståelse i utøvelsen av psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan utføre arbeid som en del av et team
• kan samarbeide med både egne og andre faggrupper som inngår i psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan inngå i tverrfaglige team innen psykisk helsearbeid og rusarbeid og samhandle med disse
• kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å bidra til innovasjonsarbeid som er relevante for psykisk helsearbeid og rusarbeid

Gjennomføring og vurdering

Gjennomføring og sluttvurdering av praksis skal bygge på skriftlig dokumentasjon av utførte oppgaver og gjennomført veiledning av praksisveileder i praksisperioden. Program for

gjennomføring og dokumentasjon av praksis framgår av praksisprogram for Fagskolen Rogaland (se vedlegg). Det gis karakter bestått eller ikke-bestått.

Emne 6 - Hovedprosjekt

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
<ul style="list-style-type: none">
• har kunnskap om helse- og sosialsektoren, helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene, behandling, oppfølging og koordinering innenfor fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid
• har innsikt i gjeldende lover, forskrifter og handlingsplaner innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, herunder bestemmelser om, lov om spesialisthelsetjenesten, lov om pasient og brukerrettigheter, lov om helse- og sosialtjenester i kommunene og lov om helsepersonell og arbeidsmiljøloven
• har kunnskap om organisering av helsetjenesten, og organisering av psykisk helsearbeid og rusarbeid, både i 1. og 2. linje tjenesten innenfor helse- og sosial
• kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om psykisk helsearbeid og rusarbeid
• forstår betydning av tidlig intervensjon i forhold til rusarbeid og psykiske lidelser i et samfunns - og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter
<ul style="list-style-type: none">
• kan anvende kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid, fagspesifikk kunnskap om brukergruppene, behandling, oppfølging og koordinering innenfor fagfeltet psykisk helsearbeid og rusarbeid, både teoretisk og praktisk
• kan anvende ulike metoder og teknikker som brukes innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid, og kommunisere om dette i fagfeltets terminologi
• kan finne relevant og oppdatert kunnskap i fagkilder for å finne løsninger på problemstillinger innen psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan kartlegge og identifisere faglige problemstillinger innenfor psykisk helsearbeid og rusarbeid og foreslå tiltak overfor identifiserte problemer
Generell kompetanse
<ul style="list-style-type: none">
• har forståelse for psykisk helsearbeid og rusarbeid, og identifiserer etiske utfordringer, reflekterer over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig, etisk og juridisk
• har en etisk forståelse i utøvelsen av psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan utføre arbeid som en del av et team
• kan samarbeide med både egne og andre faggrupper som inngår i psykisk helsearbeid og rusarbeid
• kan inngå i tverrfaglige team innen psykisk helsearbeid og rusarbeid og samhandle med disse
• kan bruke sin kompetanse og sine ferdigheter til å bidra til innovasjonsarbeid som er relevante for psykisk helsearbeid og rusarbeid

Vurdering:

Studenten arbeider med en problemstilling relatert til ett eller flere tema i utdanningen og leverer en faglig rapport. Oppgavens problemstilling og tema skal godkjennes av faglig ansvarlig. Det er forventet at prosjektet er relevant for yrkesutøvelse og har en bredde og

dybde som speiler innholdet i utdanningen. Studentene har rett og plikt til å motta veiledning på oppgaven og det skal inngås skriftlig plan for veiledningen. Hovedprosjektet blir avsluttet med en muntlig eksamen basert på problemstilling og faglig innhold i prosjektet og læringsutbyttebeskrivelser for emnet. Rapporten må være godkjent og bestått før muntlig eksamen kan finne sted. Det gis en gradert karakter A-F, og karakteren er en samlet vurdering av det skriftlige arbeidet og muntlig eksamen.

Indre sammenheng i utdanningen

Psykisk helsearbeid og rusarbeid er et 1-årig utdanningstilbud på heltid (60 studiepoeng). Utdanningen er nettbasert med samlinger.

Opplæringen består av seks emner med fast progresjon mellom dem.

Praksis kan tas parallelt med emnene 3 eller 4 for at studiet skal være mest mulig fleksibelt for studentene. Dette har også vært et ønske fra praksisfeltet for at studentene skal få best mulig oppfølging i praksisperioden.

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Innledning

Studentene har i stor grad ansvar for egen læring. Utdanningen legger vekt på arbeidsformer som fordrer at studentene er aktive og har stor egenaktivitet. Det krever stor bevissthet rundt egne læringsprosesser og egen innsats. Skolens rolle er å tilrettelegge for læring, motivere, støtte og veilede studentene og sørge for at de får utnyttet sitt læringspotensial.

Arbeids- og studieformene vil ta utgangspunkt i prinsippet om å aktivisere studentenes tanker, kunnskap og erfaringer knyttet til utdanningen. Det legges derfor opp til ulike arbeids- og studieformer:

E-læring

Skolen legger opp til elektronisk læring. Studentene vil motta oppgaver og forelesninger, kunne diskutere og arbeide med disse og levere via læringsplattformen. Studentene vil få veiledning og oppfølging via læringsplattformen, både individuelt og i grupper.

Forelesninger

Forelesningene vil være organisert og bli gjennomført etter fastsatt arbeidsplan. Det vil være mulig å følge forelesningene både i undervisningslokalet og via videooverføring.

Opptak av forelesningene blir lagt ut i etterkant for repetisjon til selvstudium samt for dem som ikke har mulighet til å følge undervisningen i sanntid.

Selvstudium

I arbeid på egenhånd inngår lesing av lærebøker og nettbasert fagstoff. Det forventes at studentene forbereder seg til undervisning og veiledning samt at de har satt seg inn i stoff som skal gjennomgås.

Veiledning

Det vil bli satt av tidspunkt for veiledning av studentene som ledd i undervisningen. I emnene 1 - 4 blir det gitt individuell veiledning på arbeidskrav. På hovedprosjektet gis det tilbud om 3 ganger 45 minutter veiledning. Det gis minimum individuell veiledning tilsvarende 2,5 time per semester.

Individuell veiledning avtales før og under praksis emnet.

Problembasert læring

I problembasert læring blir studentene presentert for ulike caser og problemstillinger for å belyse utfordringer de vil møte i arbeidslivet. På denne måten vil studentene kunne integrere

kunnskap, ferdigheter og holdninger. Problembasert læring kan foregå individuelt eller i grupper.

Praksis

25 % av studiet består av praksis. Studenten er da utplassert på egnet arbeidsplass hvor hun/han får bruke både kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i praksis. Det er laget et eget praksisprogram som kvalitetssikrer arbeidet med læringsmål, refleksjon og vurderinger i praksis.

Se «Fagskolen Rogaland praksisprogram»

Muntlige presentasjoner

Studentene skal gjennomføre muntlige presentasjoner i løpet av studiet.

I emnet Hovedprosjektet vil det bli muntlig høring på innlevert oppgave.

Arbeidskrav og vurderingsordninger

Vurderingsbestemmelsene er utarbeidet i henhold til *forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland, Kapittel 3, Vurdering og eksamen.*

Vurderingen består av underveisvurdering og sluttvurdering.

Underveisvurdering (formativ vurdering):

Arbeidskrav

Studentene skal levere inn flere obligatoriske arbeider i hvert emne. Oppgavene vil variere i form og omfang. Studentene får veiledning og tilbakemelding på arbeidene. Innleveringer og tilbakemelding skal skje via angitt plattform til fastsatt frist.

Det er krav om 100 % innlevering av arbeidskravene for å kunne avlegge eksamen for hvert emne, jf. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland § 3-1. Vurdering og arbeidskrav.

Underveisvurderingen bygger på fire elementer:

- Studentene skal vite hva de skal lære
- Studentene skal foreta egenvurdering - refleksjon
- Studentene skal få tilbakemelding - veiledning
- Studentene skal få framovermelding - veiledning

Sluttvurdering (summativ vurdering):

Avsluttende vurdering består av

1. obligatorisk gjennomført og bestått arbeid i hvert emne (jf. arbeidskrav)
2. eksamen i hvert emne bortsett fra praksis emnet
3. en obligatorisk oppgave med påfølgende muntlig høring i emnet Hovedprosjekt

Obligatoriske arbeider (arbeidskrav) vurderes til godkjent eller ikke godkjent før emneeksamen. Godkjenning innebærer at arbeidet er innlevert, godkjent og veiledning er mottatt.

Eksamensoppgavene bygger på studieplanens læringsutbyttebeskrivelser for emnene. Disse vektlegger studentenes evne til refleksjon, analyse, vurdering og anvendelse av kunnskap i arbeidet.

Det avlegges eksamen med karakterer for hvert emne med karakterskalaen A til F, der A er beste karakter. Det kreves karakteren E eller bedre for at eksamen skal være bestått.

Det er ikke eksamen i praksisemnet, men studenten må få godkjent sin praksis i helhet. For å få godkjent praksis, må studenten ha fullført etter planen og levert de krav som er gitt i forkant.

Vurderingsuttrykk

Karakterskala er A – F iht. § 3-2. *Karakterskala og vurderingsuttrykk* i forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland.

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.
<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
Bestått	Bestått	Prestasjon som tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både tilfredsstillende vurderingsevne og selvstendighet.
Ikke bestått	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Det utstedes vitnemål når eksamenene i alle emnene er bestått.